

## Szakmai hírek I.

Az MTA – MÉM ÉKB Élelmiszeranalitikai Munkabizottsága 1989. május 31-én az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetben megtartotta kihelyezett ülését

A tudományos ülés napirendje a következő volt:

1. Az OÉTI feladatainak és munkájának ismertetése.  
(*Dr. Biró György*)

2. Munkabizottsági ülés:

- az ez évi rendezvényekkel kapcsolatban,
- a következő kihelyezett üléssel kapcsolatos teendők,
- egyebek.

3. Az OÉTI laboratóriumainak megtekintése.

1. *Dr. Biró György*, főigazgató főorvos ismertette az OÉTI feladatait és munkáját. Kiemelte azt a nagyszabású populációs felmérést, amelyet 1986–88-ban a 18 éven felüli lakosság 2%-án, mintegy 17 ezer emberen végeztek. Ismertette továbbá az intézet szervezeti felépítését és az egyes részlegek feladatait.

Az előadást követően számos kérdés hangzott el, amelyben *Biacs Péter*, *Kovács József*, *Kulcsár Ferenc*, *Selmeci György*, *Vámos Endréné* és *Veress Gábor* kérdésére az

- élelmiszertörvény
- toxikológiai bizottság
- tápanyag táblázat
- új termékek
- táplálkozási szokások
- OGYI-val való kapcsolat

kérdéseiben adott választ a főigazgató.

2. Az ez évi rendezvényekkel kapcsolatban:

- *Gábor Miklósné* levélben közölte, hogy az Élelmiszer-spektroszkópiai Ankét Szegeden október 18-án lesz a Főiskolai Karon. A szervezés júliusban zárul.
- *Tamás József* bejelentette, hogy a tervezett GC – MS vitaülést jövőre tartják meg.
- *Sebők András* bejelentette, hogy az 1988. évi reológiai ankét tapasztalatait felhasználva ez évben – valószínűleg novemberben – egy szűkebb körű ankétot szerveznek.

3. *Kulcsár Ferenc* ismertette tájékoztató megbeszélését a KERMI-ben, amely szerint ez év decemberében kihelyezett ülésen mód nyílik a munkabizottság részére a KERMI munkájának megismerésére és laboratóriumainak megtekintésére.

4. *Biacs Péter* ismertette az Obermayer emlékülésről megjelent közleményt. Szóba jön az a lehetőség, hogy az ÉAB a jövőben ne csak Élelmiszertudományi Komplex Bizottsághoz, hanem az Analitikai Bizottsághoz is tartozzon. *Veress Gábor* felvetette a vállalati és hatósági laboratóriumok színvonalának kérdését, amely a jövőben komoly akadálya lehet az élelmiszer-exportnak. A felvetést élénk vita követte.

A Bizottság egyes tagjai megtekintették az OÉTI laboratóriumait.

## Szakmai hírek II.

Az MTA – MÉM ÉKB Élelmiszeranalitikai Munkabizottsága 1989. január 19-én Kecskeméten tartotta legutóbbi tudományos ülését.

*A tudományos ülés napirendje a következő volt:*

1. Az Állomás élelmiszerellenőrző és minőségvizsgáló tevékenysége, valamint a fejlesztési elképzelések (Horváth György)
2. Az Állomás Élelmiszervizsgáló Laboratóriumának megtekintése
3. A Munkabizottság 1988. évi tevékenységének értékelése (Molnár Pál)
4. A Munkabizottság 1989. évi tervének összeállítás (Biacs Péter)
5. A Kecskeméti Konzervgyár minőségellenőrzési szervezetének ismertetése és a Laboratórium megtekintése (Szigetvári Károly)

*Horváth György, igazgatóhelyettes főmérnök üdvözölte a résztvevőket és először a minőség-ellenőrzési feladatokról adott tájékoztatást, melyeket a 4 fős Minőség-ellenőrzési Osztály lát el. Ezek közül kiemelte az üzembe helyezési eljárást, az előzetes minősítő vizsgálatokat új és választék bővítő termékek esetén, melynek célja az ún. aggálymentes élelmiszer-gyártásának és forgalombahozatalának elősegítése, valamint közreműködés a gyártmánylapok kialakításában.*

Az Állomás Élelmiszervizsgáló Laboratóriumában jelenleg mintegy 30 – 32 fő dolgozik:

- kémiai részleg: kémiai csoport 8 fő  
toxikológiai csoport 5 fő  
radiológiai csoport 2 fő
- mikrobiológiai részleg: élelmiszer-mikrobiológiai csoport  
takarmány-mikrobiológiai csoport

Világbanki fejlesztés eredményeképpen a Bács megyei Állomás Élelmiszervizsgáló Laboratóriuma a következő években jelentős mértékben bővül. Ez területileg plusz 150 m<sup>2</sup>-t jelent, valamint műszerben GC, AAS, HPLC és ELISA-Analysator beállítását jelenti. Célszerűnek látszik – elsősorban a takarmányvizsgálatokra való felkészülés érdekében – Hereus fehérje-meghatározó készülék beállítása.

Az élénk és sokszínű vitában, amelyben Biacs Péter, Varsányi Iván, Selmeczi György, Molnár Pál, Kulcsár Ferenc, Váradi Mária, Gábor Miklósné, Siska Elemér, Soós Katalin, Veress Gábor, Mohos Ferenc, Harkay Tamásné és Sárvári Péter vett részt, a következő témák kerültek napirendre:

- csomagolóanyagok kémiai, fizikai és alkalmasság-vizsgálata;
- az élelmiszervizsgáló módszerek szabványosításának kérdései, nagyműszeres vizsgálatok, gyors módszerek;
- vizsgálati jellemzők körének kijelölése különös tekintettel a finomösszetételre és a toxikológiai jellemzőkre;
- a reprezentatív és a hatósági mintavétel egyes kérdései;
- érzékszervi vizsgálatok jelentősége fogyasztói értékítéllettel összhangban;
- az analitikus képzés továbbfejlesztésének igényei és jelentősége az egyetemi oktatásban;
- az élelmiszeranalitika jelentősége a minőségbiztosításban.

*Biacs Péter* vitaösszefoglalójában javaslatot tett egy anyag összeállítására az analitikus-képzés továbbfejlesztéséről, melyet a METE Oktatási Bizottsága részére kellene továbbítani. Hasonlóképpen szükségesnek látszik egy levél elkészítése az élelmiszeranalitikai módszerek szabványosításának továbbfejlesztése érdekében, melyet a Munkabizottság az MSZH-nak címezne.

*Biacs Péter* rövid tájékoztatást adott arról, hogy a Codex Alimentarius-on belül egy mintavételi albizottság alakításának gondolata merült fel.

*Molnár Pál* összefoglalta a Munkabizottság 1988. évi munkájának eredményeit, melyekről az ÉKB 1988. november 23-án megtartott ülésén szóbeli beszámoló tartott és az írásbeli jelentést leadta. Megállapítható, hogy a Munkabizottság 1988-ban sokoldalú és értékes munkát végzett, mivel nagyszabású munkatervét kisebb időeltelődésekkel teljes mértékben teljesítette. Az írásos beszámoló mellett tesszük közzé.

*Biacs Péter* irányításával a Munkabizottság javaslatot tett 1989. évi munkatervének összeállítására, melyet mellékelten teszünk közzé. A megbeszélés során szóba került, hogy a tervezett „Spektroszkópiai módszerek alkalmazása élelmiszerek minőségvizsgálatában” tárgyú ankét előadásait és a bemutatott módszereket az „Élelmiszervizsgálati Közlemények” külön füzetben publikálja. Felkérést kapott a többi tudományos munkacsoport koordinátora is, hogy a következő években szakterületükön hasonló jelleggel tudományo üléseket, ankétoakat, kerekasztal-megbeszéléseket szervezzenek.

#### *Beszámoló az MTA–MÉM ÉKB Élelmiszeranalitikai Munkabizottságának 1988. évi munkájáról*

A Munkabizottság éves munkatervének megfelelően a BME Általános és Analitikai Kémiai Tanszékén, valamint a Székesfehérvári Hűtőipari vállalatnál két tudományos ülést tartott. Az első ülésen megtárgyalta és elfogadta a Munkabizottság alapokmányát, melyet a MTA Kémiai Osztályának benyújtotta. Ezen az ülésen került sor a Munkabizottság 7 tudományos munkacsoportjának létrehozására és koordinátorainak felkérésére is. Külön ülésen tartottuk meg Nguyen Hung vietnami aspiráns „Szelektív membránelektrodok alkalmazása élelmiszer-mintákban levő néhány szerves ion meghatározásához” témájú kandidátusi disszertációjának munkahelyi védését.

A Munkabizottság a következő tudományos rendezvények rendezőjeként, illetve társrendezőjeként működött közre:

- Az OKKFT G–8/1. Alprogram poszterbemutatója „A minőségmérés objektív módszerei” címmel 1988. március 3–4.-én Budapesten.
- Élelmiszeranalitikai Ankét, Székesfehérvár, 1988. május 18.
- Az 1988. május 26–27-én Budapesten megtartott VII. Élelmiszertudományi Konferencia.
- Az Élelmiszer- és Agroanalitikai Szekció ülése az 1988. július 13–16 között Pécsen megtartott Vegyészkonferencia keretén belül.
- „Reológiai élelmiszervizsgálati módszerek” témájú tudományos ankét 1988. október 13-án Martonvásáron.
- 5. Enzimológiai ankét 1988. november 17–18-án Budapesten.
- Tudományos ülés Obermayer Ernő akadémikus születésének 100. évfordulója alkalmából 1988. december 16-án Szegeden.

Külön megemlítendő, hogy a Munkabizottság rendezvényeiről az „Élelmiszervizsgálati Közlemények” hasábjain rendszeresen beszámoltunk.

1. Kihelyezett munkabizottsági ülés az OÉTI-ben  
*Felelős:* Soós Katalin  
*Időpont:* 1989. május 31.
2. Kihelyezett munkabizottsági ülés a KERMI-ben  
*Felelős:* Kulcsár Ferenc  
*Időpont:* 1989. december.
3. Munkacsoportok rendezvényei
  - 3.1. Tömegspektrográfias módszerek lehetőségei az élelmiszeranalitikában (előadás bemutatóval)  
*Felelős:* Tamás József  
*Időpont, hely:* 1989. május, Budapest (KKKI)
  - 3.2. Spektroszkópiai módszerek alkalmazása élelmiszerek minőségvizsgálatában (1–2 napos anket)  
*Felelős/* Gábor Miklósné  
*Időpont, hely:* 1989. október, Szeged.
  - 3.3. Reológiai műszerek és alkalmazásuk (kerekasztal-megbeszélés)  
*Felelős:* Sebők András  
*Időpont, hely:* 1989. november, Budapest.

---

## KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

Szerkeszti: Molnár Pál

---

JAKOB, R.:

*Automatizált elemzés baktériumok segítségével*

(Automatisierte Analyse mit Hilfe von Bakterien). *Lebensmittel- und Biotechnologie* 5 (1988) 5, 256–260.

A baktériumoknak nemcsak orvosi jelentőségük van, hanem viszonylag egyszerű felépítésük révén kiváló mintarendszerként a legkülönbözőbb kérdésfelvetések megválaszolására alkalmasak. A szerző és az általa felsorolt szakcikkek rávilágítanak a mikroorganizmusok segítségével automatizált analízisek példáira és a korszerű kutatások eredményeire. A tudomány az élő szervezetek kimagasló érzékenységét hasznosítja. Ily módon lehetővé vált a levegőt szennyező anyagok terhelésének, számos vitaminnak (B<sub>1</sub>, B<sub>2</sub>, B<sub>6</sub>, H), folsav, m-inozit, nikotinsav/-amid, pantoténsav, pantenol) meghatározása és mutagén anyagok kimutatása.

Szarvas T. (Budapest)